

MILJØ

(Foto: 2. maj)

Ligesom et rigtigt forhold mellem mennesker og natur forudsætter et socialistisk samfund, således betyder også kampen for miljømæssige og sundhedsmæssige forbedringer konfrontationer med det private erhvervsliv, og med den stat, som har til opgave at opretholde det kapitalistiske samfund.

Kampen kan derfor kun føres som en kamp mellem på den ene side arbejdere, beboere og forskellige bevægelser – og på den anden side kapital og stat. Selvom statslig lovgivning er nødvendig på miljøområdet, er det derfor det vigtigste at arbejde for arbejder- og beboerkontrol med alle miljøspørgsmål.....

En socialistisk miljøpolitik har to mål:

1. Det er nødvendigt at indrette produktion og forbrug, sådan at jorden også kan beboes af kommende generationer.

Den kapitalistiske produktion styres af profitinteresser. Råstoffer forbruges uden hensyn til at de findes i begrænsede mængder. Produktionen tilrettelægges uden hensyn til, at den truer de ressourcer, som kommende generationer er afhængige af - vand, luft, jord, dyr og planter.

En forudsætning for at produktion og forbrug kan organiseres, så der opretholdes en økologisk balance er, at det bliver samfundsmæssige hensyn og ikke profithensyn, som bliver styrende. Altså en socialistisk organisering af samfundet.

Men det er nødvendigt, allerede nu under det kapitalistiske samfund, at kampen for en rigtig udnyttelse af ressourcerne starter, nemlig for at sikre, at der overhovedet er et naturgrundlag at bygge et fremtidigt socialistisk samfund på.

2. Produktion og forbrug skal indrettes sådan, at befolkningens sundhedsmæssige og miljømæssige krav indfries.

Profitinteresser betyder sundhedsfarligt arbejde, hvor indretning af maskiner og brug af kemikalier er en trussel mod arbejdernes liv og helbred. Profitinteresser betyder også ødelæggelse af det omgivende miljø.

Boligområder er udsat for luft- og støjforurening fra både fabrikkerne og fra biltrafikken. Byplanlægning og trafikplanlægning sker ud fra snævre økonomiske hensyn, med resultater som overbebyggelse, store transportafstande mellem hjem og arbejdsplads, motorvejsbyggeri og ødelæggelse af boligmiljøerne.

Produkter laves med indbygget forældelse, dårlige materialer, sundhedsfarlige tilsætningsstoffer for at give producenterne den størst mulige fortjeneste.

Kampen mod disse ting er en del af den samlede kamp imod kapitalismens ødelæggelse af lønarbejdernes tilværelse. Dette er en kamp for at ændre samfundet i socialistisk retning.

Gennemførelse af en sådan socialistisk miljøpolitik vil betyde et brud med kapitalens ret til at bestemme over produktionens indretning og produkternes sammensætning. Et brud med den industrialiserede verdens monopol på jordens ressourcer. Og det betyder udviklingen af en folkelig kontrol med hele miljøområdet.

Rovdriften på råvarerne skal stoppes!

De industrialiserede landes rovdrift på råvarerne skal stoppes. De underudviklede lande må sikre sig kontrollen med egne ressourcer. Dette er nødvendigt, både for at sikre disse landes udvikling og for at sikre en udnyttelse af råvarerne, så de også kan bruges af de kommende generationer.

Den nuværende kapitalistiske udnyttelse af ressourcerne skal erstattes af et forbrug, som styres ud fra mulighederne for en fornyelse og genanvendelse, og ud fra en vurdering af, hvilket forbrug, det er nødvendigt, for at opfylde befolkningens behov.

Kontrol med teknologien

Selve den kontrol, som bruges i energiproduktion og vareproduktion er politisk bestemt. Hensynet til økonomisk gevinst betyder benyttelse af teknologier, som det ikke er muligt for befolkningen at kontrollere - det er overladt til kapitalen og de statslige eksperter.

Kravet om profit betyder tilsidesættelse af hensynet til miljøet, til sundheden, til ressourcerne. Det betyder tillige politisk afhængighed af de multinationale selskaber, som leverer teknikken og kontrollerer råvarerne, og af de stater, som dominerer teknik og råvarer. De mest oplagte eksempler er oliemonopolerne og atomkraftindustrien.

Alternativet er en *teknologikontrol*, hvor arbejdere, beboere, faglige organisationer og miljøorganisationer skal godkende den måde, produktionen tilrettelægges på.

Det er således et grundlæggende krav, at det er muligt for befolkningen at kunne overskue teknikken. At lade eksperter gøre det, er det samme som at give afkald på den politiske kontrol. Den politiske kontrol består i at vurdere, om en bestemt produktion er *nødvendig* for at opfylde de fælles behov (hvis ikke er det misbrug af både menneskelige og naturmæssige ressourcer), om den opfylder kravene til arbejderne og de omkringboendes *sundhed*, og til *miljøet*, og om den opfylder kravene om brug af genanvendelige ressourcer (såsom vedvarende energi og råstoffer, som vil kunne genbruges i den samme produktion eller indgå i en anden produktion.)

De fleste af disse krav kan ikke opfyldes indenfor rammerne af det eksisterende samfund - alligevel er det ubetinget nødvendigt at kæmpe for dem nu! Men hvis hensynet til mennesker og miljø skal tilgodeses, kan det kun ske gennem en socialistisk revolution.

Kontrol med produkterne

Også forbrugsvarernes kvalitet er bestemt af økonomiske interesser. Maden sminkes med farver og tilsetningsstoffer for at skjule dårlige og billige råvarer.

Varerne produceres med indbygget forældelse (skiftende mode) og med dårlig holdbarhed for at øge omsætningen. Reklame og markedsføring bruges til at skabe et forbrug, som der reelt ikke er behov for. Politisk kontrol med produkterne vil betyde:

- Begrænsning af spildproduktion (samme vare i forskellige indpakninger, indbygget forældelse og slitage).
- Diskussion af, hvad der er nødvendig produktion.
- Stop for ressourcemisbrug gennem krav om genbrug og langsigtet udnyttelsestempo.
- Sikring af, at affaldsstoffer kan nedbrydes og indgå i naturens kredsløb.

Fysisk planlægning

Et af de mest grelle udtryk for den kapitalistiske planlægning er storbyerne: Kæmpemæssige koncentrationer af boliger, kontorbygninger og industriarbejdspladser. Gennemskåret af motorveje og hovedfærdselsårer, med enorme problemer som forurening, energispild (lange transportveje), dårlig sundhedstilstand og med sociale problemer til følge.

Disse problemer kan kun løses ved at bryde med nogle væsentlige kapitalistiske rettigheder. Virksomhederne skal placeres, hvor befolkningen har brug for det, og ikke omvendt. Det betyder ændring af bymønstret i retning af *flere og mindre* enheder, kortere transportafstande og omlægning til kollektiv transport.

Det er også nødvendigt at skabe enheder, som bedre kan udnytte vedvarende energikilder. Dette falder sammen med behovet for et andet bosætningsmønster, hvor adgangen til naturen ikke som i dag er forbeholdt en begrænset, privilegeret del af befolkningen, mens arbejderklassen er henvist til nogle få årlige besøg. Alt for ofte bliver naturbevarelsen under kapitalismen til, at små fjerntliggende naturskønne områder hegnes ind, uden at den brede befolkning får reel mulighed for at benytte dem. Mens resten af landet overlades til kapitalens videre skalten og valten.

Mulighederne for et udvidet kollektivt forbrug er

også på andre områder afhængigt af den fysiske planlægning. Ud over hensynet til energiplanlægning og adgang til naturen må boligplacering og boligudformning tage hensyn til udnyttelse af kollektive anlæg på mange områder: Brug af massemedierne, fælles husholdningsanlæg, fritidsaktiviteter, socialt samvær af enhver slags og de nødvendige institutioner. På den måde kan selve den fysiske planlægning ikke alene opfylde en række sociale behov, men også gøre det med en langt mindre ressourceanvendelse, end den vi kender i dag. Og dermed sikre en materiel levestandard, som i dag er forbeholdt de bedst stillede, og som i dag indebærer en miljøbelastning, som truer det naturgrundlag, der er selve betingelsen for produktion og forbrug.

Miljøkampen

Ligesom et rigtigt forhold mellem mennesker og natur forudsætter et socialistisk samfund, således betyder også kampen for miljømæssige og sundhedsmæssige forbedringer konfrontationer med det private erhvervsliv, og med den stat, som har til opgave at opretholde det kapitalistiske samfund.

Kampen kan derfor kun føres som en kamp mellem på den ene side arbejdere, beboere og forskellige be-

vælgelser - og på den anden side kapital og stat. Selvom statslig lovgivning er nødvendig på miljøområdet, er det derfor det vigtigste, at arbejde for arbejder- og beboerkontrol med alle miljøspørgsmål. På kort sigt vil staten nemlig nok skride ind overfor de værste kapitalistiske odelæggelser, men alligevel fungerer som et værn for den kapitalistiske produktion imod de vidtgående miljøkrav. Og på lang sigt er der fare for at risikoen for et økologisk sammenbrud vil føre til en hårdhændet statslig styring og undertrykkelse af lønarbejdernes krav.

Derfor må vægten i miljøkampen lægges på at udvikle de bevægelser, som kan tvinge udviklingen i en anden retning. Det helt centrale krav i dag er derfor kravet om lokale kontrolmuligheder. Fuld adgang til oplysninger om produktionens indretning, og produktionens sammensætning. Udbygning af klagemuligheder, offentlig diskussion af de tilladelser virksomhederne får, og offentlig diskussion af alle planlægningsspørgsmål.

Det vil selvfølgelig ikke umiddelbart forhindre staten, kommunerne og virksomhederne i at beslutte tingene hen over hovedet på folk, men det vil øge mulighederne for at skabe en mobilisering, og på længere sigt, få lagt de reelle afgørelser derud, hvor de hører hjemme: Hos de mennesker, som bliver ramt af konsekvenserne.

Venstresocialisterne har påbegyndt udsendelsen af en serie pjecer, omhandler partiets holdning på en række områder. Pjecerne kan anvendes som undervisningsmateriale i skoler og på gymnasier.

Følgende emnepjecer er foreløbig udkommet;

- Nr. 1: Daginstitutioner
- Nr. 2: DUC
- Nr. 3: EFG-uddannelse
- Nr. 4: Enerkipolitik
- Nr. 5: Generel politik

- Nr. 6: Kapitalistisk krise
- Nr. 7: Kulturpolitik
- Nr. 8: Miljøpolitik
- Nr.10: Sundhedspolitik
- Nr.11: Kampen mod militarismen

Pjecerne kan enkeltvis eller som sæt rekvireres hos;

Venstresocialisterne

Studiestræde 24

1455 Kbhvn. K.

Tlf: (01) 13 46 44 efter kl. 13.00.

Sats: Venstresocialisterne og Eksskolens Trykkeri
Tryk: Eksskolens Trykkeri

VS POLITIK